

VÍZIKÖZMŰ-SZOLGÁLTATÁS 3.

- Ivóvízellátásunk elsősorban a felszín alatti vizeken alapul, míg a felszíni vizekkel javarészt a nagy mennyiségű vízigényeket (ipari hűtő víz, öntözés, halastavak feltöltése) elégítik ki. A kivett víz legnagyobb részét szennyvíz vagy használtvíz formájában visszavezetik a felszíni vizekbe ([Varga 2024](#)).
- Hazánkban a közüzemi ivóvízellátás aránya a korábbi évekhez képest 2023-ban nem változott (95,5%). Ez alacsonyabb a 2022-es (99,7%) illetve a 2021-es értékeknél (99%). Ennek oka, hogy a korábbi években a népegészségügyi hatóságok jelentésébe nem csak a lakáson belül rendelkezésre álló ivóvíz tartozott bele, hanem például a közkfolyókról történő vízkivétel is. Emiatt volt magasabb az arányszám ([NNGYK 2024](#)).
- Az ivóvíz minőségi követelményeiről szóló kormányrendelet ([5/2023. \(I.12.\) Korm. rendelet](#)) értelmében a szolgáltatott ivóvíz minőségére vonatkozó adatok nyilvánosak, az ivóvíz-szolgáltató köteles biztosítani, hogy honlapján a rendeletben meghatározott információk elérhetőek legyenek a fogyasztók számára.

A Képviselői Információs Szolgálat Infojegyzete a [T/11623.](#) számú törvényjavaslathoz készült. Ismerteti a hosszútávú, biztonságos ivóvízellátásra irányuló terveket, valamint a legfrissebb jogszabály változásokat és statisztikai adatokat európai uniós és hazai szinten.

Bevezetés

Magyarország vízforgalmi mérlegét a folyó- és állóvizekben lévő felszíni víz, valamint a kőzetekben tározódó felszín alatti víz formálja. A megújuló vízkészlet jelentős része felszíni vízként, a határon túli vízgyűjtő területekről érkezik, melynek mennyisége az elmúlt mintegy húsz év átlagában 98 km³/év. Az ország területén keletkező vízkészlet a lehulló csapadékból táplálkozik, amelynek nagy része a párolgás következtében visszakerül a légkörbe ([Varga 2024](#)).

Feltételezhető, hogy a vízre, mint korlátozottan rendelkezésre álló erőforrásra való igény a jövőben tovább fog növekedni; azaz egyre inkább megfigyelhető lesz a fizetési hajlandóság szélsőséges megjelenése a vízért folyó versenyben, ahol az éghajlatváltozás és a regionális társadalmi-gazdasági átalakulások alapvető befolyásoló tényezők ([Belényesi 2024](#)).

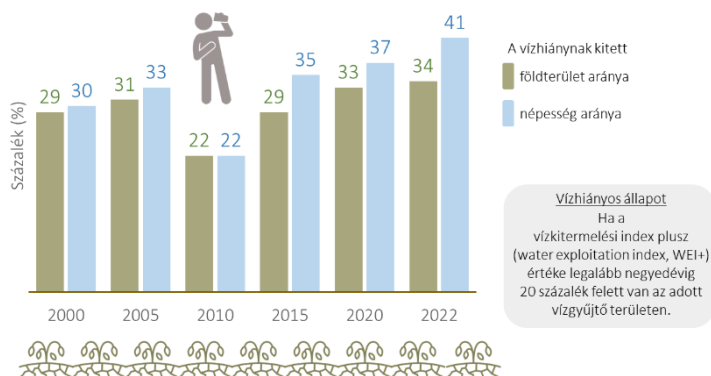
HOSSZÚ TÁVÚ TERVEK A BIZTONSÁGOS IVÓVÍZELLÁTÁS ÉRDEKÉBEN

Az éghajlatváltozás következtében átalakuló csapadékeloszlás miatt **a következő évtizedekben felmerül az ivóvízhiány növekedésének kockázata**, amely az ivóvízellátás rugalmasságát igényli. Az egészséges ivóvízhez való hozzáférést, mind az állampolgárok számára, mind a nem lakossági fogyasztók számára biztosítani szükséges, a környezeti fenntarthatóság mellett.

Ez az ivóvízbázisokon és az ellátó rendszerekben az Európai Unió előírásainak megfelelő minőségű ivóvíz szolgáltatására tett erőfeszítéseket, a vízvesztés minimalizálását, valamint a vízhasználatok és a vízgazdálkodás minden alágazatára kiterjedő átfogó szemlélet meghonosítását jelenti ([ÁSZ 2024](#)).

A legalább egy évszakban tapasztalt **vízhiány az Európai Unió területének 34 százalékát** (a népességének pedig 41 százalékát) **érintette 2022-ben** (1. ábra). Annak ellenére, hogy 2000 és 2022 között a vízkivétel 19 százalékkal csökkent az Unió területén, a vízhiánnyal érintett területek mérete összességében nem mutatott visszaesést, **a helyzet valójában romlott 2010 óta**. Ez azt mutatja, hogy a fenntartható vízhasználat biztosítása érdekében további erőfeszítésekre van szükség, tekintve, hogy az éghajlatváltozás várhatóan tovább növeli az aszályok gyakoriságát, erősségét és hatásait (Európai Környezetvédelmi Ügynökség [EEA 2025a](#)).

1. ábra: Vízhiánynak kitett földterület és népesség aránya az összes földterülethez és lakossághoz viszonyítva az EU-ban

Forrás: [Infoszolg/European Environment Agency](#) (2025b)

A vízhiány megoldására iránymutatásként az EU vízügyi keretirányelve ([2000/60/EK](#)) szolgál.

Magyarországon a vízhiányos állapot mérésére szolgáló vízkitermelési index 2022-ben 2,3 százalék volt, amellyel hazánk a középmezőny felett helyezkedik el az uniós rangsorban ([EEA 2025a](#)).

2019 decemberében az Európai Bizottság alkalmassági ellenőrzése ([SWD\(2019\) 439 final](#)) arra a következtetésre jutott, hogy az EU vízügyi jogszabályai megközelítőleg megfelelnek a célnak, de a beruházások, a végrehajtás, a víz más politikákba való integrálása, a vegyi szennyezés, az adminisztráció egyszerűsítése és a digitalizálás terén van még teendő. Az ellenőrzés megállapította, hogy az irányelvek célkitűzései nem vesztek aktualitásukból az elfogadás óta, sőt még inkább érvényesek, és hozzájárulnak több fenntartható fejlődési cél eléréséhez is ([European Commission](#)).

Magyarország Nemzeti Vízstratégiája ([Kvassay Jenő Terv 2017](#)) hosszútávon, 2030-ig határozza meg a magyar vízgazdálkodás keretterveit. A terv hét hosszú távú célt határoz meg, melyből négy az egyes szakterületekre összpontosít, három pedig mindenre kiterjedő, horizontális jellegű feladat. A hosszútávú célok egyike például az elviselhető fogyasztói teherviselés mellett megvalósított minőségi víz- és víziközmű-szolgáltatás és a csapadékvíz-gazdálkodás létrehozása.

VÁRHATÓ VÁLTOZÁSOK AZ EU VÍZÜGYI SZABÁLYOZÁSÁBAN I

A víz-keretirányelv javasolt módosításai

Az Európai Tanács 2024. június 19-én állapotott meg a víz-keretirányelv ([2000/60/EK](#)), a felszín alatti vizek védelméről szóló irányelv ([2006/118/EK](#)), valamint a környezetminőségi előírásokról szóló irányelv ([2008/105/EK](#)) módosítására vonatkozó tárgyalási megbízásról ([11383/24](#)). A javaslat a felszíni, és a felszín alatti vizek vonatkozásában is aktualizálja az elsőbbségi anyagok jegyzékét és a környezetminőségi előírásokat. Ezen kívül frissíti a vízszennyező anyagok jegyzékét, amely így új szennyező anyagokkal, valamint egyes per- és polifluor-alkil anyagokra (PFAS), gyógyszerekre és növényvédőszer-metabolitokra vonatkozó további minőségi előírásokkal egészül ki. Az úgynevezett örök vegyi anyagok (más néven PFAS-ek) csoportjába sok anyag tartozik, amelyeket edények, ruházati cikkek és bútorok, tűzoltó habok és testápolási termékek gyártásához használnak. A tagállamok megállapodtak abban, hogy a felszíni vizek esetében összesen 24 PFAS-ra vonatkozzanak a környezetminőségi előírások (a korábbi 20 helyett).

A javaslatban az Európai Tanács előírta az Európai Bizottság számára, hogy az ismert növényvédő szereket foglalja jegyzékbe, és tüntesse fel, hogy azok nélkülözhetőek-e, vagy sem. A javaslat része az is, hogy a jegyzékbe egyes gyógyszeripari termékek (fájdalomcsillapítók, gyulladáscsökkentők, antibiotikumok) is bekerüljenek.

A víz-keretirányelv előírja a tagállamok számára, hogy vízgyűjtő-gazdálkodási tervet nyújtsanak be, és beszámoljanak az országukban található víztestek állapotáról. Ennek értelmezésére a jelenlegi víz-keretirányelv a „one-out-all-out” („egy rossz, mind rossz”) elvet alkalmazza, amely azt jelenti, hogy minden ökológiai és kémiai mutatónak meg kell felelnie az uniós jogszabályokban meghatározott minőségi előírásoknak.

A Tanács javaslata szerint a jövőben az Európai Bizottságnak **uniós szintű mutatókat kellene meghatározni**, amelyek segítségével az előrehaladást egységes módon lehet mérni ([Európai Tanács 2024](#)).

Felülvizsgált szennyvíz irányelv

A települési szennyvíz kezeléséről szóló [91/271/EGK](#) tanácsi irányelv – több, mint 30 év elteltével – általános felülvizsgálatra szorult, ezért az Európai Parlament és a Tanács **2024. november 27-én elfogadta a [2024/3019/EU](#) irányelvet**, amely 2025. január 1-jén lépett hatályba. Az új irányelv **intézkedési területe szélesebb körű**, ideértve az 1000 lakostól kezdődő, kisebb agglomerációkat is. Az irányelv kimondja, hogy a szennyvizek vizsgálatakor **kiterjedtebb monitorozására van szükség** (mikro-műanyagok, PFA anyagok, vírusok).

A „szennyező fizet” elvnek megfelelően az új irányelv biztosítja, hogy a kezelési költségek nagy részét a felelős iparág fedezze, ne a vízdíjakat, illetve az állami költségvetést terhelje.

Végül, de nem utolsósorban **2029 végéig a tagállamoknak azonosítaniuk kell a kiszolgáltatott és elszigetelt lakosságot**, intézkedéseket kell hozniuk a higiéniai létesítményekhez való hozzáférésük előmozdítására, és biztosítaniuk kell a szabadon hozzáférhető, biztonságos és higiénikus közhigiénés létesítményeket a legalább 10 000 lakosú városi területeken is ([European Commission 2024](#)).

Az irányelv nemzeti jogba történő átültetésének határideje 2027. július 31. ([91/271/EGK](#) irányelv).

MAGYARORSZÁG VÍZIKÖZMŰ-SZABÁLYOZÁSA

Az ivóvíz hazánkban elsősorban felszín alatti vízből (főként rétegvízből és parti szűrésű kutakból) származik, a felszíni vízkivétel a teljes ivóvízellátás kevesebb mint 5–7 százaléka ([NNGYK 2024](#)).

2024-ben a [Magyar Tudományos Akadémia \(MTA\) Nemzeti Víztudományi Program](#)jához

kapcsolódóan átfogó kutatás készült, amely a budapesti vízbázist és az ivóvízbiztonságot veszélyeztető hatásokat tárta fel a vízkivételtől a fogyasztókig. A kutatás legfontosabb megállapítása az volt, hogy az általuk vizsgált lehetségesen káros anyagok jelentős részét a víztisztító rendszer kiszűri, és ez szélsőséges körülmények között is megtörténik, árvizek vagy alacsony vízállás esetén is ([HUN-REN 2024](#)).

2023-ban a közműves ivóvízellátással összefüggő megbetegedés vagy járvány nem fordult elő. Időszakos ivóvízellátás az arzén érintettségű településeken kívül nitrit, ólom vagy mikrobiológiai probléma, illetve átmeneti vízhiány (pl. csőrepedés, áramszünetek, műszaki problémák) miatt vált szükségessé.

A Nemzeti Népegészségügyi és Gyógy-szerészeti Központ (NNGYK) [honlapján](#) településenként lehet tájékozódni az ivóvíz minőségéről. Az ott ismertetett, 2023-as adatokat éves jelentésükben térképes formában jelenítik meg ([NNGYK 2024](#)). A honlapon a településeket **négy vízminőségi kategóriába sorolva osztályozzák:**

- **Megfelelő minőségű ivóvíz:** 1609 település;
- **Megfelelő, indikátor paraméterek miatt tűrhető minőségű ivóvíz:** 1260 település;
- **Megfelelő, eseti bakteriológiai kifogás:** 260 település;
- **Kémiai szempontból nem elfogadható:** 26 település.

Az ivóvíz minőségét a szolgáltatók a népegészségügyi hatósággal egyeztetett ütemterv alapján ellenőrzik, de a hatóság saját ellenőrző vizsgálatokat is végez. Az ivóvíz minőségi követelményeiről szóló [5/2023 \(I.12.\) Korm. rendelet](#) értelmében az ivóvíz-szolgáltatónak gondoskodnia kell arról, hogy az általa végzett ivóvízre vonatkozó vizsgálat eredménye feltöltésre kerüljön az aktuális negyedévet követő tizenöt napon belül a HUMVI (Humán Vízhasználatok Informatikai Rendszere) rendszerbe. Határérték-túllépés, valamint parametrikus érték túllépése esetén feltöltéskor a túllépés okát, időtartamát és a szükséges beavatkozást is rögzíteni kell.

Jogsabályi háttér

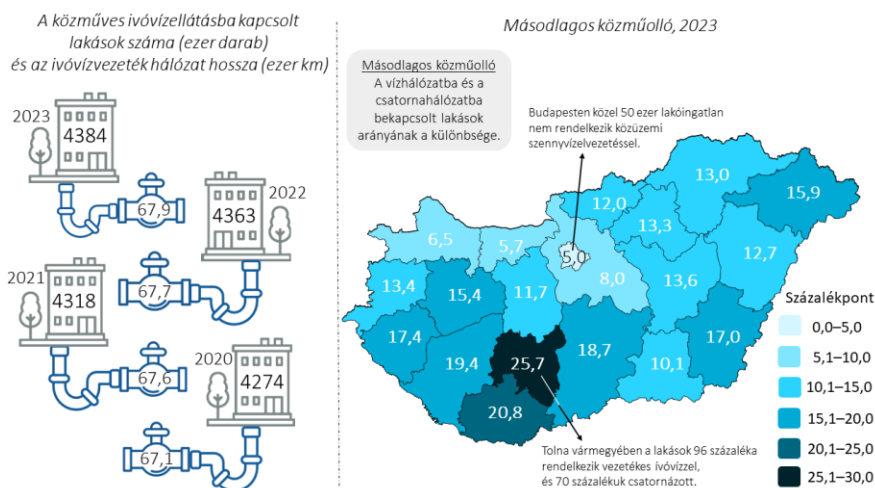
Az emberi fogyasztásra szánt **víz minőségét és az ellenőrzés rendjét** az úgynevezett ivóvíz rendelet ([5/2023 \(I.12.\) Korm. rendelet](#)) szabályozza. A rendelet szerint 2026. január 12-től új, fertőtlenítési mellék-termékek vizsgálata válik kötelezővé, valamint a biszfenol-A (hormonháztartást befolyásoló anyag) mérése is előírás lesz valamennyi ivóvízellátó rendszerben.

Az ivóvízellátó rendszerek üzemeltetésének szabályozása a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény ([2011. évi CCIX. törvény](#)) és végrehajtási rendeletének ([58/2013. \(II.27.\) Korm. rendelet](#)) feladata.

A magánutak üzemeltetéséről és vízminőségének ellenőrzéséről a

vizek védelméről szóló ([147/2010 \(IV. 29.\) Korm. rendelet](#)) gondoskodik, amely 2023 első felében módosult a saját célú ivóvízellátás és az ellátási kötelezettség tekintetében ([NNGYK 2024](#)).

2. ábra: Víziközmű-szolgáltatás Magyarországon

Forrás: [Infoszolg/KSH 2023](#)

Források:

- [Állami Számvevőszék](#) (ÁSZ) (2024): Jelentés. Nemzeti Vízstratégia megvalósítására hozott intézkedések ellenőrzése.
- Belényesi Pál (2024): Vízgazdálkodás és víziközműreform Magyarországon – Átfogó megközelítés és javaslatok. [Hidrológiai Közöny](#) 2024 (3): 67–76.
- [Európai Tanács](#) (2024): Felszíni és felszín alatti vizek: a Tanács megállapodott a szennyező anyagok jegyzékének aktualizálására vonatkozó tárgyalási megbízásról. 2024. június 19.
- [European Commission](#): Water Framework Directive
- [European Commission](#) (2024): New rules for more thorough and cost-effective urban wastewater management enter into force. 2024. december 24.
- [European Environment Agency](#) (EEA) (2025a): Water scarcity conditions in Europe. 2025. január 17.
- [European Environment Agency](#) (EEA) (2025b): Area and population affected during at least one quarter of the year by water scarcity conditions in the EU, measured by the water exploitation index plus. 2025. január 17.
- [Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ](#) (NNGYK) (2024): Magyarország ivóvizének minősége, 2023.
- [Nemzeti Vízstratégia](#) (Kvassay Jenő Terv), 2017.
- [KSH](#) (2023): Települések infrastrukturális ellátottsága, 2023.
- Varga György (szerk.) 2024. Vizek. In: Kocsis K. (főszerk.): [Magyarország Nemzeti Atlasza – Természeti környezet](#). Budapest, MTA CSFK Földrajztudományi Intézet. pp. 70–71.

Készítette: Elekházy Nóra
Képviselői Információs Szolgálat
E-mail: infoszolg@parlament.hu

infoszolg

Internet: www.parlament.hu/infoszolg
Intranet: intra.parlament.hu/infoszolg/
Telefon: (1) 441-6486